

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Για τη διδασκαλία του μαθήματος χρησιμοποιούνται:

- Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου, Βιβλίο Μαθητή (διαδραστικά βιβλία) .
- Τετράδιο Εργασιών Α΄, Β΄ & Γ΄ τάξεων Γυμνασίου, τα οποία αντιμετωπίζονται με τις ίδιες διδακτικές αρχές που αναφέρονται στο εισαγωγικό κείμενο.
- Κείμενα από έγκριτες πηγές, έντυπες ή / και ηλεκτρονικές, καθώς και κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για την ανάπτυξη γνωστικών και γλωσσικών δεξιοτήτων εκ μέρους των μαθητών/τριών (βλ. ενδεικτικοί διαδικτυακοί πόροι για διδακτική αξιοποίηση).
- Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου των Σ. Χατζησαββίδη – Α. Χατζησαββίδου.
- Ερμηνευτικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής, Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου των Μ. Γαβριηλίδου, Π. Λαμπροπούλου, Κ. Αγγελάκου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Για την περιγραφή και τη στοχοθεσία των επιμέρους ενοτήτων του σχολικού εγχειριδίου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμβουλευτούν τις παρακάτω ηλ. διευθύνσεις: <http://ebooks.edu.gr/new/tautotita.php?course=DSGYM-A112>, καθώς και <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα-Λογοτεχνία.pdf> για την περιγραφή και τη στοχοθεσία των 'Συμπληρωματικών προς τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών'. Εξυπακούεται ότι η στοχοθεσία μπορεί να συμπληρωθεί, να εμπλουτιστεί ή να διαφοροποιηθεί ανάλογα με την επιλογή των κειμένων και τη διδακτική μεθόδευση που θα κάνουν οι εκπαιδευτικοί.

Ωστόσο, η ιδιαιτερότητα που παρουσιάζει η Α΄ Γυμνασίου ως τάξη μετάβασης από τη μία βαθμίδα εκπαίδευσης στην άλλη επιβάλλει τη διεύρυνση της στοχοθεσίας του γλωσσικού μαθήματος και με παιδαγωγικούς, κοινωνικούς και συναισθηματικούς στόχους. Έτσι, στο

γλωσσικό μάθημα ενσωματώνονται αρχές της βιωματικής μάθησης και του μαθήματος των 'Βιωματικών Δράσεων: Σχολική και Κοινωνική Ζωή, <http://edu.klimaka.gr/leitoyrgia-sxoleivn/gymnasia/1565-odhgies-mathimata-viwmatices-drasesis-gymnasio.html>, με τις οποίες υποστηρίζονται οι μαθητές/τριες σε αυτή τη φάση της προσαρμογής στο νέο περιβάλλον.

Για τον λόγο αυτό στη γλωσσική διδασκαλία μεθοδεύεται η εργασία των πρώτων/ αρχικών διδακτικών ωρών στη λογική ενός project. Ενδεικτικό θέμα του project: «Γνωρίζομαι με τους/τις συμμαθητές/τριες μου, μιλώ για το παλιό και καινούργιο σχολείο μου ή/και μιλώ για τις αγαπημένες μου δραστηριότητες», που επιλέγεται ως οικείο, προσιτό, ευχάριστο, σχετικό με τις εμπειρίες των μαθητών/τριών και κατάλληλο για παραγωγή λόγου από όλους τους/τις μαθητές/τριες ανεξαρτήτως του πολιτισμικού τους κεφαλαίου. Παράλληλα, το θέμα αυτό καλύπτει πραγματικές ανάγκες των μαθητών/τριών τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Η διαφοροποίηση της διδακτικής μεθοδολογίας (βλ. παράδειγμα 1 στο Παράρτημα) ενδεχομένως να δίνει στον/στη μαθητή/τρια την εντύπωση συμμετοχής σε δραστηριότητες που εντάσσονται σε ένα όχι και τόσο αυστηρό διδακτικό πλαίσιο, όμως αυτές υπηρετούν, με απόλυτη συνέπεια γλωσσικούς και κοινωνικούς στόχους. Η εργασία σε project πάνω σε ένα οικείο και επίκαιρο θέμα α) διασφαλίζει ότι όλοι οι μαθητές/τριες παρακολουθούν και συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, β) δημιουργεί ευχάριστο κλίμα στην τάξη όπου οι μαθητές/τριες νιώθουν σιγουριά και ασφάλεια, γ) είναι ευέλικτη και προσαρμόζεται στις ανάγκες των παιδιών και δ) βοηθά στην ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων. Τα τέσσερα αυτά σημεία προτείνονται στον/στην εκπαιδευτικό ως μέσα πρόληψης και αντιμετώπισης των δυσκολιών προσαρμογής που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες και ως ένας τρόπος, πιο συστηματικός και αποτελεσματικός, για την ένταξή τους στο νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Εντέλει, η στοχοθεσία του γλωσσικού μαθήματος, για τις εισαγωγικές ενότητες διευρύνεται για να συμπεριλάβει και τη δημιουργία προϋποθέσεων για:

- Γνωριμία, κοινωνικοποίηση και ομαδική εργασία στη σχολική τάξη
- Έκφραση των εμπειριών των μαθητών/τριών και των συναισθημάτων τους

Το περιεχόμενο του σχολικού εγχειριδίου της Α΄ Γυμνασίου θα διδαχθεί, όχι με γραμμικό τρόπο, αλλά με αναδιάταξη ορισμένων ενοτήτων και ενσωμάτωση δεξιοτήτων και γραμματικοσυντακτικών φαινομένων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, επιλογές οι οποίες υπαγορεύονται από τα εξής:

- την αναγκαιότητα για απαλλαγή από τη συσσώρευση της διδακτέας ύλης, και την αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου για περισσότερες δραστηριότητες των μαθητών/τριών στο σχολείο.
- την αναγκαιότητα ενίσχυσης της επικοινωνιακής, γλωσσικής και κριτικής ικανότητας των μαθητών/τριών, μέσω της εμβάθυνσης στους προβλεπόμενους για τη διδασκαλία τύπους κειμένων, αλλά και την κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

- το γεγονός ότι, όπως προαναφέρθηκε, στο μάθημα της ΝΕΓ και σε συγκεκριμένες ενότητες (βλ. αναλυτικά στη συνέχεια) θα ενσωματωθεί το περιεχόμενο του μαθήματος των Βιωματικών Δράσεων της Α΄ Γυμνασίου: 'Σχολική και Κοινωνική Ζωή' με διπλή εστίαση: την ομαλή ένταξη και την προσαρμογή των μαθητών/τριών στο Γυμνάσιο, αλλά και την ενίσχυση της γλωσσικής και επικοινωνιακής τους ικανότητας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οι θεματικοί άξονες, τα κειμενικά είδη, οι δεξιότητες, τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα που εμφανίζονται στην Α΄ Γυμνασίου, παρουσιάζονται αναλυτικά στο ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ (http://ebooks.edu.gr/info/cps/3deppsaps_GlossasGimnasiou.pdf), αλλά και στα 'Συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών' (ΠΣ) (<http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>). Με βάση τις σύγχρονες γλωσσοπαιδαγωγικές απόψεις, η διδασκαλία του περιεχομένου του γλωσσικού μαθήματος με στοχοκεντρική οπτική και με μη γραμμικό τρόπο (βλ. εισαγωγικό κείμενο) απαλλάσσει τον εκπαιδευτικό από την παρακολούθηση μιας, συνήθως, ογκώδους διδακτικής ύλης και μετατρέπει το διδακτικό υλικό σε εργαλείο επίτευξης συγκεκριμένων μαθησιακών στόχων. Το περιεχόμενο του σχολικού εγχειριδίου της Α΄ Γυμνασίου από μια στοχοκεντρική οπτική αποτυπώνεται αδρομερώς στον παρακάτω πίνακα:

Θεματικοί άξονες: Σχολείο, Φύση Υγεία και Διατροφή, Θέατρο/κινηματογράφος, Δραστηριότητες, Ο κόσμος μέσα από την οθόνη/εικόνα, Αθλητισμός, Γνώση, Τόπος και πολιτισμός

Γένη λόγου – Κειμενικά Είδη: Περιγραφή, Αφήγηση, Επιχειρηματολογία, Πολυτροπικά κείμενα

Δεξιότητες: Κατανόηση προφορικού λόγου, Κατανόηση γραπτού λόγου, Παραγωγή προφορικού λόγου, Παραγωγή γραπτού λόγου, Παράγραφος, Περίληψη

Γραμματικά- συντακτικά φαινόμενα: Προτάσεις, Ονοματική φράση – Επιθετικός προσδιορισμός, Κλίση ουσιαστικών – επιθέτων, Ρήμα, Οι πτώσεις και οι λειτουργίες τους, Οριστικό και αόριστο άρθρο, Παρατακτική και υποτακτική σύνδεση, Ασύνδετο σχήμα.

Σύμφωνα με την οπτική αυτή, ο/η εκπαιδευτικός δε χρειάζεται να αντιμετωπίζει τη διδακτέα ύλη ως άθροισμα σελίδων, αλλά ως σύνολο στόχων που χρειάζεται να καλυφθούν στη διάρκεια του σχολικού έτους. Υπ' αυτό το πρίσμα ο σχεδιασμός της διδασκαλίας δε χρειάζεται να ακολουθεί τη γραμμική διάταξη του σχολικού εγχειριδίου, αλλά είναι στη διακριτική ευχέρεια των εκπαιδευτικών, σε συνεργασία μεταξύ τους, να κάνουν επιλογές ως προς τη θεματική των διδακτικών ενοτήτων με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών. Ως εκ τούτου, από το σχολικό εγχειρίδιο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιλέξουν από τις διδακτικές ενότητες τα θέματα που θα προσπελάσουν, με όποια σειρά

κρίνουν σκόπιμη, αυτοτελώς ή και σε συνδυασμό (βλ. περαιτέρω ενδεικτική αναδιάταξη της ύλης), πάντοτε κοινά για όλα τα τμήματα της ίδιας τάξης.

Ενδεικτική αναδιάταξη της ύλης:

<p>Διδακτική ενότητα: <i>Γνωριμία και προσαρμογή στο νέο σχολείο</i></p>	<p>Ενότητες 1^η, 2^η, πιθανόν 6η</p>
<p>Ενδεικτική διδακτική ενότητα: <i>Ελεύθερος χρόνος</i></p>	<p>Ενδεικτικές ενότητες 5η, 6η, 7η, 8η, 9η</p>
<p>Ενδεικτική διδακτική ενότητα: <i>Υγεία, άσκηση, διατροφή</i></p>	<p>Ενότητες για διατροφή, αθλητισμό, υγεία 4η, 8η</p>
<p>Ενδεικτική διδακτική ενότητα: <i>Ανακαλύπτω τη γνώση: Ανακαλύπτω τον τόπο μου</i></p>	<p>Ενδεικτικές ενότητες: 9^η, 10^η</p>
<p>ΣΗΜ. Η αφήγηση, περιγραφή και επιχειρηματολογία που περιλαμβάνονται στην τρίτη ενότητα δε θα διδαχθούν αυτόνομα στις εν λόγω ενότητες. Λόγω της σπουδαιότητάς τους, κείμενα αφήγησης, περιγραφής και επιχειρηματολογίας θα διδάσκονται σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και σε όλες τις διδακτικές ενότητες.</p>	

Γένη λόγου² – Κειμενικά είδη³

Στο σχολικό εγχειρίδιο Νεοελληνική Γλώσσα της Α΄ Γυμνασίου ανθολογούνται κείμενα που κινούνται και στα τρία γένη του λόγου (περιγραφή, αφήγηση, επιχειρηματολογία) και εντάσσονται σε ποικίλα κειμενικά είδη. Ενδεικτικά αναφέρονται: Περιγραφές προσώπων, χώρων, τόπων, αντικειμένων, λογοτεχνικές αφηγήσεις, αφηγήσεις συμβάντων, πολυτροπικά κείμενα (σκίτσα, γελοιογραφίες, διαφημίσεις), κείμενα ασυνεχή (πίνακες, διαγράμματα), άρθρα, κριτικές, κ.ά.

Δεξιότητες – Δραστηριότητες :

² Σύμφωνα με τη διάκριση της ισχύουσας σχολικής γραμματικής (σελ 174-178)

³ Σύμφωνα με τη διάκριση στα ισχύοντα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ

Επισημαίνεται ότι οι δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικών και γραπτών περιγραφικών, αφηγηματικών και επιχειρηματολογικών κειμένων είναι αυτές στις οποίες χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα. Ειδικότερα:

- ✓ Για την κατανόηση προφορικών κειμένων συνιστάται η αξιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού σύντομης διάρκειας, προερχόμενου από έγκριτες πηγές, που θα συνοδεύεται από ανάλογα φύλλα εργασίας. Εξίσου, ωστόσο, σημαντική είναι η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών/τριών για ακρόαση του παραγόμενου λόγου του εκπαιδευτικού και των μαθητών/τριών στη σχολική τάξη.
- ✓ Για την παραγωγή προφορικών κειμένων προτείνονται ενδεικτικές δραστηριότητες προσχεδιασμένου και απροσχεδίαστου προφορικού λόγου (δραματοποιήσεις, παιχνίδια ρόλων, κ.ά. Αναλυτικότερα, βλ. τα συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα ΠΣ <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα-Λογοτεχνία.pdf>, καθώς και σενάρια στον Οδηγό του Εκπαιδευτικού <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα-Λογοτεχνία/> Οδηγός Νεοελληνικής Γλώσσας για Δημοτικό και Γυμνάσιο/pdf).
- ✓ Για την κατανόηση γραπτών κειμένων η προσέγγιση συνιστάται να ακολουθεί την κλίμακα: κατανόηση, ερμηνεία, κριτική, με ταυτόχρονη εστίαση στη μορφή των κειμένων, την πηγή από την οποία προέρχονται, το είδος του κειμένου κ.ά. με αξιοποίηση ποικίλων τύπων ερωτήσεων (κλειστού, ανοιχτού τύπου, κ.ά. (Αναλυτικότερα, βλ. <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα-Λογοτεχνία/> Οδηγός Νεοελληνικής Γλώσσας για Δημοτικό και Γυμνάσιο/pdf)

Ενδεικτικές δραστηριότητες για κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στο σχολικό βιβλίο και που μπορούν να αξιοποιηθούν κατά τη διδασκαλία: Αφηγήσεις ή περιγραφές συμβάντων, ιστορικών γεγονότων, σύγκριση προφορικών ή / και γραπτών κειμένων, μετατροπή προφορικού λόγου σε γραπτό, ανάγνωση του προλόγου ενός κειμένου ή της αρχής μιας ιστορίας και πρόβλεψη της συνέχειας με αξιοποίηση στοιχείων, όπως είναι οι εικόνες, ο τίτλος, κ.ά., σύγκριση συνεχών / ασυνεχών κειμένων, σύγκριση διαφορετικών περιγραφικών, αφηγηματικών / επιχειρηματολογικών κειμένων για αναζήτηση ομοιοτήτων και διαφορών σε σχέση με την πηγή προέλευσης των κειμένων, το είδος τους, τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκαν, αναζήτηση σημασίας λέξεων σε ένα κείμενο με αξιοποίηση του συμφραστικού πλαισίου κ.ά.

Τα γραπτά κείμενα που παράγονται από τους/τις μαθητές/τριες στο σχολείο συνιστάται να **είναι 6 -7 κατά τη διάρκεια του έτους**, να είναι ενταγμένα σε επικοινωνιακό πλαίσιο και να ορίζεται η έκταση τους (αριθμός λέξεων). Οι εργασίες των μαθητών/τριών στο σπίτι χρειάζεται να είναι συχνές και να βασίζονται στα θέματα και τις δραστηριότητες που προηγήθηκαν.

Γραμματικά - συντακτικά φαινόμενα

Τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα και η εστίαση της διδασκαλίας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων δεν περιορίζονται μόνο στις αντίστοιχες ενότητες του σχολικού εγχειριδίου, αλλά διαπερνούν το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έτσι, π.χ. η γραφή περίληψης και παραγράφων, η διδασκαλία της στίξης, του παρατακτικού και υποτακτικού λόγου κ.ά., μπορούν να επαναλαμβάνονται και να υπενθυμίζονται στους/στις μαθητές/τριες στο πλαίσιο των εξεταζόμενων κειμένων, με οποιαδήποτε διδακτική πρόταση εκτιμά ο/η εκπαιδευτικός ότι είναι πρόσφορη παιδαγωγικά, αποτελεσματική ως προς την αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου και συμβατή με τις ανάγκες των μαθητών/τριών του.

Επισημαίνεται ότι όλα τα γραμματικά – συντακτικά φαινόμενα διδάσκονται, ανεξαρτήτως των ενότητων που επιλέγονται από τους εκπαιδευτικούς. Για παράδειγμα, αν δεν επιλεγεί η 9η ενότητα, ο παραδειγματικός άξονας θα διδαχθεί μαζί με το λεξιλόγιο όλη τη χρονιά. Αντίστοιχα, εάν δεν επιλεγεί η 10^η ενότητα, η υποτακτική και παρατακτική σύνδεση των προτάσεων θα ενταχθούν στην 8^η ενότητα.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ενδεικτική διαχείριση του διδακτικού χρόνου με βάση την αξιοποίηση των παραπάνω προτάσεων: 75 ώρες κατά προσέγγιση

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος διδασκαλίας των συνδιδασκόμενων ενότητων συνολικά: 12-15 ώρες

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ – 2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι πρώτες μέρες σε ένα νέο σχολείο / Επικοινωνία στο σχολείο

Οι ενότητες αυτές συνδιδάσκονται (μπορεί να αξιοποιηθεί και η 6^η ενότητα)

Όπως σημειώθηκε (βλ. εισαγωγή), το μάθημα της ΝΕΓ καλύπτει και στόχους τού μαθήματος των Βιωματικών Δράσεων της Α' Γυμνασίου: 'Σχολική και Κοινωνική Ζωή'. Αξιοποιούνται, λοιπόν, και συνδιδάσκονται οι θεματικές της 1^{ης} (Οι πρώτες μέρες σε ένα νέο σχολείο,) της 2^{ης} (Επικοινωνία στο σχολείο) και ενδεχομένως και της 6^{ης} ενότητας (Δημιουργικές δραστηριότητες στη ζωή μου). Επαναλαμβάνεται πως οι παραπάνω θεματικές με τις οποίες ξεκινά η γλωσσική διδασκαλία προσφέρονται για γνωριμία των μαθητών/τριών και κατάθεση εμπειριών στη μεταβατική αυτή φάση της σχολικής τους ζωής, έχουν στόχο την ομαλή προσαρμογή των μαθητών/τριών στο νέο περιβάλλον και χρησιμοποιούνται ως αφορμή και για κατανόηση και παραγωγή προφορικών και γραπτών κειμένων. Η συνδιδασκαλία των θεματικών γίνεται σε μορφή project, ενώ προβλέπεται χρόνος για γραφή κειμένων στη σχολική τάξη και παρουσίαση εργασιών των μαθητών/τριών. (Αναλυτικότερα, βλ. <http://ebooks.edu.gr/info/newps/> Σχολική και Κοινωνική Ζωή/Οδηγός ΣΚΖ για Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.Pdf), διδακτικό παράδειγμα 1 για την Α' τάξη του Γυμνασίου, καθώς και <http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=370>, <http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=1213>, <http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=1371><http://proteas.greek-language.gr/scenario.html?sid=1372>).

Για την εξοικείωση των μαθητών/τριών με τα χαρακτηριστικά των περιγραφικών, αφηγηματικών και επιχειρηματολογικών κειμένων, τα δομικά στοιχεία της παραγράφου, καθώς και για τη διδασκαλία των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων που εμφανίζονται στις ενότητες 1, 2, μπορούν να αξιοποιηθούν τα κείμενα των οποίων γίνεται επεξεργασία κατά τη διάρκεια του project, καθώς και τα παραγόμενα προφορικά και γραπτά κείμενα των μαθητών/τριών, χωρίς εστίαση στη μεταγλώσσα.

Επίσης, τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα των εννοιών που συνδιδάσκονται μπορούν να ενσωματωθούν στη διδασκαλία και των άλλων εννοιών με τον τρόπο που περιγράφεται στο εισαγωγικό κείμενο.

3η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ταξίδι στον κόσμο της φύσης

Η ενότητα αυτή λόγω της σπουδαιότητάς της δε διδάσκεται αυτόνομα, αλλά ενσωματώνεται στη διδασκαλία όλων των εννοιών. Εντοπίζονται αρχικά τα τυπικά δομικά χαρακτηριστικά της περιγραφής, αφήγησης και επιχειρηματολογίας, με κειμενοκεντρικό τρόπο με οποιοδήποτε κείμενο ενδείκνυται (π.χ. αφηγήσεις μαθητών/τριών των εισαγωγικών εννοιών), στα οποία η διδασκαλία επανέρχεται σπειροειδώς και ενισχύεται από την κατανόηση και παραγωγή αντίστοιχων κειμένων σε όλες τις διδακτικές ενότητες που ακολουθούν (βλ. παράρτημα).

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Φροντίζω για τη διατροφή και την υγεία μου

Μπορεί να συνεξεταστεί με την 8^η ενότητα: Αθλητισμός και Ολυμπιακοί Αγώνες
Παρακολουθώ και συμμετέχω, υπό τον τίτλο: Άσκηση, διατροφή, Υγεία

Επισημαίνεται για την ενότητα αυτή ότι ορισμένες γραμματικές δομές που είναι ήδη κατακτημένες από τους/τις μαθητές/τριες, - όπως για παράδειγμα η συμφωνία ουσιαστικού επιθέτου για ορισμένες κατηγορίες επιθέτων - δε χρειάζεται να διδαχθούν εκ νέου στους φυσικούς ομιλητές της ελληνικής γλώσσας, για λόγους εξοικονόμησης διδακτικού χρόνου. Αντίθετα, απαιτείται να δοθεί έμφαση σε γραμματικές δομές και κατηγορίες που είναι ανοίκειες στους/στις μαθητές/τριες ή παρουσιάζουν δυσκολία στην κατάκτηση και τη χρήση τους, όπως είναι οι κατηγορίες λόγιων επιθέτων και η συμφωνία τους με τα ουσιαστικά (βλ. <http://ebooks.edu.gr/info/newps/Γλώσσα- Λογοτεχνία/> Οδηγός Νεοελληνικής Γλώσσας για Δημοτικό και Γυμνάσιο/pdf, σ. 138 – 139- 140, ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7).

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γνωρίζω το μαγικό κόσμο του θεάτρου και του κινηματογράφου

Μπορεί να συνεξετασθεί με την 7^η, 8^η και 9^η ενότητα, υπό τον τίτλο: Ελεύθερος χρόνος

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Δημιουργικές δραστηριότητες στη ζωή μου

Η ενότητα αυτή μπορεί να συνδυαστεί με τη διδασκαλία της 1^{ης} και 2^{ης} ενότητας (βλ. διδακτικό παράδειγμα 1) ή να συνεχιστεί με την 7η, 8η, 9η κάτω από τον τίτλο: Ελεύθερος χρόνος.

7^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο κόσμος μέσα από την οθόνη – εικόνα

Μπορεί να συνεχιστεί με την 5^η, 8^η, 9^η ενότητα, υπό τον τίτλο 'Ελεύθερος Χρόνος'

Η ένταξη της γραμματικής (κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις, παρατακτική και υποτακτική σύνδεση) να γίνει στο πλαίσιο των κειμένων με διερευνητικό και λειτουργικό τρόπο (βλ. παράδειγμα 4). Για τη σχηματική απεικόνιση της λειτουργίας των προτάσεων βλ. Γραμματική της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού της Ε. Φιλιππάκη - Warburton (<http://ebooks.edu.gr/courses/DSDIM-E104/document/4bd94046bsp0/52404c085nvo/52404c4eh5kw.pdf>, σ. 192). Σκόπιμο κρίνεται να δοθεί και στην ενότητα αυτή έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή προφορικών και γραπτών κειμένων.

9^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ανακαλύπτω τη μαγεία της γνώσης

Μπορεί να συνεχιστεί με την 5^η και 7^η ενότητα υπό τον τίτλο: Ελεύθερος χρόνος

Από την ενότητα αυτή η διδασκαλία του παραδειγματικού άξονα δε χρειάζεται να διδαχθεί αυτόνομα, δεδομένου ότι διαχέεται στη διδασκαλία όλων των ενότητων, ενώ τα εισαγωγικά κείμενα και οι δραστηριότητες που αφορούν το βιβλίο μπορούν να αξιοποιηθούν και στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Επίσης, μπορούν να αξιοποιηθούν κείμενα από τα γνωστικά αντικείμενα του ΑΠΣ, εκτός των κειμένων του σχολικού εγχειριδίου.

10^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γνωρίζω τον τόπο μου και τον πολιτισμό του

Μπορεί να συνεχιστεί με την 9^η: Ανακαλύπτω τη γνώση: Ανακαλύπτω τον τόπο μου

Ο υπόλοιπος διδακτικός χρόνος μπορεί να διατεθεί:

Για την παρουσίαση εργασιών των μαθητών/τριών

Για διόρθωση των γραπτών και ανατροφοδότηση

Για βελτίωση της ορθογραφικής ικανότητας των μαθητών/τριών

Για εμπάθυνση, όπου ο εκπαιδευτικός θεωρεί ότι απαιτείται

Για διαθεματικές εργασίες

Για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των μαθητών/τριών ανάλογα με τις εκπαιδευτικές συνθήκες.

- Κρίνεται απαραίτητη η συνεξέταση των εισαγωγικών ενοτήτων 1 και 2.
- Η συνεξέταση των υπόλοιπων ενοτήτων είναι προαιρετική και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ακολουθήσουν είτε τον ενδεικτικό προτεινόμενο συνδυασμό είτε να ακολουθήσουν τη δική τους διδακτική διαδρομή.
- Στην περίπτωση που επιλεγεί η αυτόνομη διδασκαλία ο ενδεικτικός διδακτικός χρόνος για κάθε ενότητα υπολογίζεται στις 10 ώρες, με τις επισημάνσεις για τη διδασκαλία του λεξιλογίου, των γραμματικοσυντακτικών φαινομένων και των δεξιοτήτων που προαναφέρθηκαν.
- Το σύνολο των διδακτικών ενοτήτων που θα διδαχθούν στην πρώτη τάξη είναι οκτώ και οι ενότητες που επιλέγονται είναι κοινές για όλα τα τμήματα της Α΄ Γυμνασίου.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

- Το διαδραστικό βιβλίο μαθητή
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2302,8787/>
- Επιμορφωτικό υλικό για τις Βιωματικές Δράσεις
<http://ebooks.edu.gr/new/epimorfotiko.php?course=DSGYM-A119>
- Εθνική Πινακοθήκη <http://www.nationalgallery.gr/site/content.php>
- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού για Διαδρομές στην Αρχαία Ολυμπία και πολυμεσικές αναπαραστάσεις www.ime.gr
- Εκπαιδευτική ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ: Αρχαία Ολυμπία
<https://www.youtube.com/watch?v=X1-WtYfdVrk>
- Ολυμπιακοί Αγώνες: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga114.html>
- Σχολικά έντυπα – Συνήγορος του παιδιού <http://www.0-18.gr/gia-paidia/scholika-entypa>
- «IME: Ψηφιακή αναπαράσταση της μάχης των Συρακουσών»:
<http://www.youtube.com/watch?v=3BpAlj-r7wo>
- Βίντεο «Μήνυμα από το διευθυντή του ελληνικού γραφείου της Greenpeace»/ «Οδηγός καταναλωτών»
http://www.greenpeace.org/greece/el/multimedia/video_page
- Βίντεο «Το νέο μουσείο Ακρόπολης»
http://www.youtube.com/watch?v=HxUEqg_ZqVs
- Βίντεο/ σποτ «Γιατροί χωρίς σύνορα»: <http://www.youtube.com/watch?v=9-cciMOKPol>
- Διδακτικό παράδειγμα για την ενότητα 6
<http://blogs.sch.gr/3gympoli/files/2016/08/Deigmatikh-Didaskaleia.pdf>